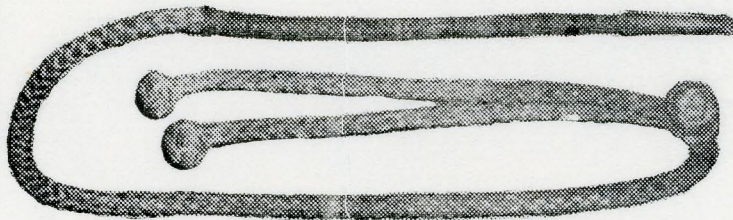

Minnen
på
Museum

KNUTPISKA FÖR FÖRFÄRD

Att vara vägfarande i gamla tider hade förvisso sina besvärigheter. Det var inte endast det att vägarna ofta var i dåligt skick och att själva fortkattningsmedlen var betydligt obekvämare än i våra dagar, utan därtill kom osäkerheten längs vägarna, där trafikens självfallet inte var på långt när så intensiv som nu. Kuskarna på postdiligenserna hade också oftast en pistol i fickan, och även många andra resande föredrog att vara beväpnade på ett eller annat sätt.

På Gävle museum finns ett i flera avseenden intressant minne från den tidens vägfärder. Det är en knutpiska som använts som försvarsvapen under forfärderna mellan Lövesta bruks utskjppningshamn Ängskär och Gävle. Piskan, som uppges ha anskaffats, sedan en forä blivit överfallen, är flätad av remmar i s. k. rundplattning, som så småningom avsmalnar och slutar i en hård spets. Övergången till spetsen markeras av tvenne treslagna valknoppar med plattningklädsel emellan knopparna. Längst upp avslutas piskan med en fallrepsknop med krona, och strax under denna finns två svansar, avslutade med fallrepsknoppar med kronor samt fästade kring piskskaffet med ögon, som sedan fortsätta direkt i flätningen. Av allt att döma är piskan ett sjömansarbete och f. ö. ett mycket vackert sådant.

Gävlemuseet har också ett

par andra minnen, som erinra om gästgiveriernas gyllene tidsålder. Det ena är en akvarell, målad 1828 av hovmålare C. W. Svedman, och föreställande en gästgivaregård i Gävletrakten. Vilken gästgivaregård, som avses, är oviss — man har gissat på Karlslund strax utanför Västertull i Gävle eller möjligen Tavlan i Valbo. På akvarellen ser man gästgivaregårdens tre hus. I dörren till skänkstugan, genom vars fönster man ser en gäst sitta till bords, står gästgivarfar själv och röker långpipa. Ett par karlar står på gården och samspråkar, medan en dam med lyftad kjölfäll trippar fram mellan vattenpussarna — en regnskur har tydligen nyss gått fram över trakten — mot en tvåhjulig vagn, vid vilken en herre kavalleriskt sträcker fram ett uppspänt paraply. Längre upp på en väg, som går upp mot den bakomliggande skogklädda åsen ses en ryttare, och på landsvägen framför gården vandrar en gesäll med stövlarna på ryggen och en stav i näven, medan gårdshunden ilsket skäller på honom.

Det minnet från denna tid är en vägvisartavla, som en gång hängt vid stora landsvägen intill Tavlans gästgivargård i Valbo. På den svarta skylten läses i stora vita bokstäver:

WAGEN TILL
TAFLE GÄST GIF-
VARE GÅRD 1818

E. W.